

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЕКСТРАДИЦІЇ В УКРАЇНІ

Безчастна А.В., здобувач ступеня вищої освіти магістр ННІ №1 НАВС
Науковий керівник: **Зарубей В.В.**, професор кафедри досудового розслідування ННІ №1 НАВС, кандидат юридичних наук, доцент.

На сьогодні посилюється тенденція переховування злочинців на території інших держави. Ефективним правовим інструментом міжнародного співробітництва у кримінальному процесі є процедура екстрадиції, за допомогою якої в кожному конкретному випадку забезпечується настання кримінальної відповідальності за суспільно небезпечне діяння. Саме тому, ми вважаємо, що розвиток та регулювання інституту екстрадиції є досить важливим як для міжнародних відносин так і для держави в цілому.

Однією з форм здійснення Україною міжнародного співробітництва є укладання міжнародних договорів. Значення даних договорів полягає в тому, щоб уникнути конфлікту юрисдикцій та задовільнити інтереси кожної з держав. Міжнародні договори про правову допомогу є переважно двосторонніми. В окремих випадках, за умов інтеграційного процесу питання правової допомоги вирішуються за допомогою багатосторонніх угод. Україна бере участь у двох системах міжнародної правової допомоги з Радою Європи та країнами Співдружності Незалежних Держав (СНД). У рамках Ради Європи укладено низку договорів: Європейську конвенцію про видачу правопорушників 1957 року з Додатковими протоколами до неї 1975 і 1978 років[1]. У рамках СНД це один багатосторонній договір – Конвенція про правову допомогу і правові відносини в цивільних, сімейних та кримінальних справах 1993 року. Прикладом двосторонніх міжнародних договорів можуть слугувати Договір між Україною та Китайською Народною Республікою про екстрадицію 1998 року та Республікою Індії про видачу правопорушника 2002 року та інші[1].

На державному рівні питання щодо процедури здійснення екстрадиції регулюється Конституцією України та Кримінальним процесуальним кодексом України. Так, регулювання питання видачі особи покладено на Генеральну Прокуратуру України та Міністерство юстиції України. Процедура екстрадиції України з іншими державами здійснюється за певних умов передбачених законодавством, таких як: 1) злочин, у зв'язку з яким запитується видача, передбачено покарання у виді позбавлення волі на максимальний строк не менше одного року; 2) особу засуджено до покарання у виді позбавлення волі і невідбутий строк становить не менше чотирьох місяців[2].

На початку проведення процедури екстрадиції слідчий, прокурор або суд звертаються до компетентних органів іноземних держав із запитами про видачу особи (екстрадицію), тимчасову видачу або транзитне перевезення [2].

В даному запиті має міститись інформація про особу, обставини та кваліфікацію вчиненого нею злочину. Також, до запиту додаються такі документи: 1) засвідчена копія ухвали слідчого судді або суду про тримання особи під вартою, якщо видача запитується для притягнення до кримінальної відповідальності; 2) копія вироку з підтвердженням набуття ним законної сили, якщо видача запитується для приведення вироку до виконання; 3) довідка про відомості, які вказують на вчинення кримінального правопорушення особою, або довідка про докази, якими підтверджується винуватість розшукуваної особи у його вчиненні; 4) положення статті закону України про кримінальну відповідальність, за яким кваліфікується кримінальне правопорушення; 5) висновок компетентних органів України про громадянство особи, видача якої запитується, складений згідно з вимогами закону про громадянство України; 6) довідка про частину невідбутого покарання, якщо йдеться про видачу особи, яка вже відбула частину призначеного судом покарання; 7) інформація про перебіг строків давності; 8) інші відомості, передбачені міжнародним договором України, який також чинний для іноземної держави, на території якої встановлено розшукувану особу[2].

Незважаючи на достатньо високий рівень законодавчого регулювання інституту екстрадиції з багатьма державами. Досі, існує велике коло невирішених питань. Важливе значення набуває співробітництво та взаємодія України з Сполученими Штатами Америки стосовно процедури екстрадиції. Відсутність нормативно правових документів, які закріплюють видачу особи унеможливають даний процес.

Яскравим прикладом негативних наслідків у зв'язку з відсутністю урегулюваннях відносин між Україною та США є неможлива видача экс прем'єр-міністра України Павла Івановича Лазаренка, щодо якого розпочато кримінальне провадження у розкраданні державного майна у особливо великих розмірах. Так, українська сторона зверталася з клопотання про видачу Лазаренка, але США відмовили посилаючись на відсутність підстав для екстрадиції та відмінність правових систем. Так, поки не буде чіткого регулювання процедури видачі осіб між даними державами сподіватися на ефективну співпрацю та позитивні результати в даній сфері не варто.

Підсумовую вищевикладене необхідно зазначити, що екстрадиція є необхідним елементом в зміцненні міжнародних відносин. Що стосується таких відносин між Україною та США, то необхідно урегулювання даних відносин на законодавчому рівні для відсутності надалі таких проблем.

Список використаних джерел:

1. Про ратифікацію Європейської конвенції про видачу правопорушників, 1957 рік, Додаткового протоколу 1975 року та Другого додаткового протоколу 1978 року до Конвенції : закон України від 16 січня 1998 року // Відомості Верховної Ради України – 1998 – №23 – 129.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : прийнятий Верховною Радою України Законом №4651-VI від 13.04.2012 р. / відп. за випуск А.В. Паливода. – Х. : Право, 2014. – 328 с.